

proces, bygget paa Offentlighed og Mundtlighed, er tænkelig uden Nævninger, og jeg tror ikke, at Nogen, der overhovedet har Overfigt over disse Spørgsmaal, vil kunne negte, at allerede herved vilde der i og for sig være gjort meget store Fremskridt, saaledes altsaa, at selv om man ikke kunde opnaa at faae Nævninger, vilde den øvrige Del af Reformen i og for sig være af meget betydelig Værdi i Retning af Fremgang i den individuelle og borgerlige Friheds Hævdelse. Men det maa nu erindres, at netop naar man vil gaa over til Anklagesystemet og renoncere paa at bruge den Aftalte selv som det vigtigste Middel til at komme efter, hvoreledes Sagen hænger sammen, bliver det nødvendigt ikke at give Slip paa de andre Undersøggelsesmidler, som staa til Ens Tjeneste. For det Første vil Anklagesystemets Indførelse naturlig føre til, at man, saavidt det er muligt, vil bestræbe sig for i Loven selv udtømmende at angive Undersøggelsesmidlerne og de Grændser, som maa stilles op for Sammenhæng og andre Vedkommendes Myndighed i saa Henseende. Det er et naturligt Tilbehør, naar man stræber at indføre Partisbegrebet paa dette Omraade, at man da bestræber sig for ved Lovgivningen mere bestemt at betegne de gjensidige Retligheder og Pligter i Forholdet. Dette er imidlertid mere en formel Bemærkning; men reelt fører Anklageprincippet ingenlunde til, at man gennemgaaende skulde slaa af paa eller give Slip paa det ene Undersøggelsesmiddel efter det andet eller dog forsøkke dets Betydning i høi Grad. Det fører Anklageprincippet paa ingen Maade med sig; tværtimod snarere det Modfatte. Derfor tror jeg, at det er en Fremgangsmaade, som paa ingen Maade vil gaa an, den, at man, idet man slutter sig til det foreliggende System, tillige søger at pille alle mulige kraftige Undersøggelsesmidler ud af det, som ere foreslaaede her. Jeg kan saaledes ikke negte, at det forbausede mig i høi Grad at høre en æret Taler protestere imod, at Aftalte kunde holdes affondret, og opstille den Paastand, at Aftalte burde have Lov at tale med hvem han vilde, om hvad han vilde i den Tid, han var Varetægtsarrest undergivet. Heller ikke tror jeg paa nogen Maade, det vil kunne gaa an at opgive det, man andetsteds har kaldet Kollusionsvaretægtsfængslet, det vil sige den Anvendelse af Varetægtsfængslet, som sigter til at forhindre Aftalte fra at modvirke Undersøgelse, forhindre ham fra at sjerne Gjenstande, som kunde tjene til Oplysning om Forbrydelsen, og fra at sætte sig i Forbindelse med Folk, der kunde vide Noget til Oplysning, for at forsøge paa at paavirke dem. Det kan efter min Mening aldeles ikke gaa an at give Slip paa dette Sikkerhedsmiddel. Heller ikke tror jeg, man paa nogen Maade kan sige, at de Mansagningsforskrifter, som ere stillede op i Udskiftet, skulde være for nærgaaende mod den Sig-

tede, at der skulde være nogen Nødvendighed for betydelig at nedstemme det Offentliges Ret heri. Disse Exempler kunde jo mangfoldiggjøres paa mange andre Punkter; men det er ikke min Agt at gennemgaa saaledes alle Enkeltighederne, thi naar man skulde ind paa de enkelte Paragrafer og se, om der med Hensyn til deres Redaktion var Et og Andet at indvende, om man kunde formulere dem noget skarper, saa at et og andet Misbrug udelukkedes eller deslige, vilde vi sjerne os alt for meget fra, hvad der i en saadan vidtløftig Sag er muligt at bestjæftige sig med ved første Behandling. Det, jeg har villet udtale her, er kun en Protest imod, at det skulde kunne gaa an saaledes ensidigt at fæste Blikket paa den Aftaltes Frihed, at rette Opmærksomheden paa at tage alle mulige Ting bort, som i en eller anden Retning kunde udøve en ubehagelig Tvang paa Aftalte. Det gaar jo naturligvis ikke an. Det er lige saa nødvendig at hæste Blikket paa, hvad Retssikkerheden kræver, thi at tilveiebringe et System, som, naar det kommer til Stykket, viser sig aldeles afmægtigt til at opretholde Retssikkerheden ved at fremdrage Forbryderen til Afstraffelse, vilde jo sikkert være baade i og for sig meget forderveligt og særlig i høi Grad forderveligt for Reformtanken. Det vil være det allerbedste og stærkeste Middel til at vende Befolkningen i sin Helhed fra Reformen; thi det maa man ikke glemme, og det har jeg i min Embedsstilling ofte nok haft Leilighed til at erfare, at det, Befolkningen i meget høi Grad fordrer, er netop Retssikkerheden. Der er af en af de ærede Talere her blevet gjort nogle Bemærkninger, som jeg ikke kunde forstaa rettere end saaledes, at han fandt, at det var alt for Mange, der isølge Lovforslaget fik Lov til at anklage, og navnlig, at det skulde være betænkeligt, at ikke blot forskjellige offentlige Autoriteter, hvis Forretning det nu var, kunde stedes til at rejse Anklage mod Folk, men at ogsaa Private kunde gjøre det. Jeg kan ikke tænke mig, at man dermed kunde sigte til Andet end de Bestemmelser i Lovforslaget, som gaa ud paa at indrømme den ved en Forbrydelse forurtegede Private Afgang til selv at paatale den, naar det Offentlige ikke gjør det; men denne Bestemmelse forekommer det mig meget ilde betænkt at angribe fra et folkeligt Standpunkt, thi den er jo netop indført for at være en Garanti, netop indført som et Gode, som en Vetryggelse, der indrømmes den Private, og det er en Bestemmelse, som der har været ikke lidet Strid om, men man har ingenlunde overset, at det netop var en værdifuld Rettighed for den Private, at han kunde paatale, naar det Offentlige ikke vilde, og at det netop var en uheldig Stilling for den Private, at han, naar han var fornærmet ved en Forbrydelse, skulde være afhængig helt og holdent af, om det Offentlige fandt Anledning til at paatale Forbrydelsen eller ikke. De, der